

Національна академія правових наук України
Науково-дослідний інститут інформатики і права

Національний технічний університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет соціології і права
Навчально-науковий центр інформаційного права
та правових питань інформаційних технологій

**ПРАВА, СВОБОДИ І БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ
СФЕРІ**

МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

10 травня 2018 року

Київ-2018

УДК 34 : 004.738.5 (063)

Права, свободи і безпека людини в інформаційній сфері: Матеріали науково-практичної конференції. 10 травня 2018 р., м. Київ. / Упоряд. : В. М. Фурашев, С. Ю. Петраєв. – Київ : Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» Вид-во «Політехніка». 2018. –174 с.

Матеріали конференції присвячені розгляду теоретико-правових та практичних питань забезпечення прав, свободи і безпеки людини в інформаційній сфері в сучасних умовах, а також шляхів їх вирішення.

Наведені матеріали можуть бути корисними для спеціалістів у сферах правотворення, правозастосування та правоохоронної, вчених, фахівців та експертів різних галузей права, науково-педагогічних працівників, аспірантів, докторантів, студентів вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться реальними та потенційними суспільно-правовими тенденціями і проблемами наслідків сучасного науково-технічного прогресу, в першу чергу, з позицій осмислення трансформаційних суспільних процесів, що відбуваються в інформаційній сфері, своєчасного та належного правового супроводження цих процесів, а також забезпечення прав, свободи і безпеки людини під час поводження з інформацією на сучасному етапі розвитку національного та світового суспільства.

Участь у конференції взяли провідні експерти і вчені наукових установ і навчальних закладів, представники зацікавлених державних органів та громадських організацій. Інформаційну підтримку у проведенні заходу надали: журнали «Інформація і право», «Правова інформатика» та Вісник «КПІ ім. Ігоря Сікорського» «Політологія. Соціологія. Право»

Матеріали подано у авторській редакції.

Упорядники: Фурашев В. М., Петраєв С. Ю.

Оформлення обкладинки:

Лабораторія технічної естетики та дизайну ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського
designlab.kpi.ua@gmail.com \
Балашов Д. В. (balashov.dim@gmail.com)

Рекомендовано до друку:

*Вченою радою Науково-дослідного інституту інформатики і права
Національної академії правових наук України.
Протокол № 5 від 06.06.2018 р.*

*Вченою радою факультету соціології і права
Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського». Протокол № 10 від .01.06.2018 р.*

ISBN 978-966-622-833-1
К-38

- © Науково-дослідний інститут інформатики і права
НАПрН України, 2017
- © Факультет соціології і права Національного
технічного університету України «Київський
політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
2017
- © Колектив авторів

Стребкова Ю. В., к.ф.н., доцент КІП ім. Ігоря Сікорського.

ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ПЛАНУ ДІЙ З ВИКОНАННЯ РЕЗОЛЮЦІЇ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН 1325 “ЖІНКИ, МИР, БЕЗПЕКА”

Резолюція Ради безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» була прийнята у 2000 році і має ряд суміжних – «сестринських» резолюцій, що були прийняті пізніше та заторкали тему гендерної взаємодії у сфері безпеки: 1674 (2006), 1820 (2008), 1882 (2009), 1888 (2009), 1889 (2009), 1894 (2009), 1960 (2010), 1998 (2011), 2106 (2013), 2122 (2013), 2242 (2015), 2250 (2015) та ін. Резолюції 1265, 1999 року та 1296 (2000), що були прийняті раніше, також містять положення про особливий вплив збройних конфліктів на жінок, дітей та інші вразливі групи. Заяви Голови Ради S/PRST/2012/29 та S/PRST/2015/2 стосуються постконфліктного миротворчого процесу, а резолюція 2068 (2012) засуджує порушення норм міжнародного права, пов'язані із каліцтвами, зґвалтуваннями та іншими формами сексуального насильства щодо дітей у збройних конфліктах.

Значна кількість міжнародних резолюцій Ради безпеки ООН і відповідних Заяв Голови Ради підтверджує, що дотримання гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок має надзвичайно важливе значення для безпеки. Резолюціями передбачається ряд заходів міжнародного, регіонального, національного та місцевого масштабу з впровадження положень, викладених у цих резолюціях, оцінки та координування їх виконання, моніторингу дотримання передбачених норм гендерної рівності та недискримінації. Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2020 року було затверджено 24 лютого 2016 р. розпорядженням Кабінету Міністрів України № 113-р, проте наразі розглядається внесення суттєвих змін до цього плану. Для чого 20 квітня 2018 р. у Мінсоцполітики засідала експертна міжвідомча група. У Міністерстві оборони, також, створено робочу групу, а план заходів МВС України щодо виконання національного плану включає систему моніторингу та оцінки, затверджену наказом Міністерства внутрішніх справ України від 12.12.2017 № 1019.

Українські жіночі громадські організації, зокрема Ла Страда та Урядова уповноважена з Питань гендерної політики (Катерина Левченко) зосереджуються на боротьбі з насильством щодо жінок у тому числі під час збройних конфліктів. Забезпечення гендерних пріоритетів (у т.ч. запобігання і протидія гендерно обумовленому насильству, торгівлі людьми тощо) є невід’ємною складовою діяльності МВС [3, с. 4].

Резолюція 1888 (2009) спонукає місцевих жительок вступати до лав національних збройних сил та сил безпеки, проте, VIII періодична альтернативна доповідь з виконання Україною Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок та заключні зауваження по CEDAW містять інформацію про наявність в Україні дискримінаційних положень у доступі жінок до освіти за військовими та «силовими» спеціальностями [2]. Нещодавно прийнятий закон про розширення тимчасового переліку штатних посад рядового, сержантського і старшинського складу, які можуть обіймати жінки, не вирішує цю проблему. Отже, більшість українських жінок у зоні конфлікту будуть мати цивільний фах.

Зміни щодо залучення жінок з метою удосконалення структури та управління територіальною обороною наразі не передбачені: відповідно до Указу Президента України від 23 вересня 2016 року № 406/2016 «Про затвердження Положення про територіальну оборону України», Законів України «Про оборону України», "Про правовий режим воєнного стану", постанови КМУ від 22.07.2015 року №544 – жінки не розглядаються як потенціал для організації, підготовки та ведення територіальної оборони України. На

нашу думку, ефективна взаємодія між органами місцевого самоврядування та військами (силами), які дислокуються на території України неможлива без урахування гендерної складової.

Міжнародні організації накопили багатий досвід цивільно-військової співпраці у зоні військових та збройних конфліктів, зокрема з урахуванням гендерної політики. Гендерна проблематика була включена у якості однієї з цілей до щорічних командно-штабних віртуальних навчань НАТО з управління кризовими ситуаціями «СМХ-2015» (04-10.03.2015 р., штаб-квартира НАТО, м. Брюссель). Річна національна програма Україна-НАТО на 2018 містить розділ «Гендерна рівність». Гендерні перспективи в цілях партнерства НАТО – Україна включають створення умов, що дадуть змогу гендерним консультантам приймати участь у взаємодії місцевого населення та сил оборони під час національних, багатонаціональних та інших операцій, у тому числі на чолі з НАТО.

Військово-цивільна співпраця та антикризове управління на всіх рівнях потребують залучення як військового, так і висококваліфікованого цивільного персоналу, рівноправної та повноцінної участі жінок з відповідною фаховою підготовкою. Розроблені у КПІ ім. Ігоря Сікорського, на основі системного підходу, програми підготовки фахівців дозволяють залучати знання з різних галузей для цивільно-військової співпраці. Наприклад, у рамках підготовки фахівців-геоматиків нами було успішно впроваджено застосування технологій картографування для візуалізації гендерно дизаггегованих даних та маркування небезпек гендерного характеру.

Зазначимо, що загрозу безпеці, становить «криза системи охорони здоров'я і соціального захисту населення і, як наслідок, небезпечне погіршення стану здоров'я населення; поширення наркоманії, алкоголізму, соціальних хвороб» [4]. Засуджується ООН відсутність жінок серед головних чи провідних посередників у мирних перемовинах, що проводяться під егідою цієї організації. Жінки становили лише 2% медіаторів і посередників та 9% переговорників у військових конфліктах світу протягом 1992-2011 рр. [1].

На нашу думку, саме фахівці з соціальної роботи якнайбільше підходять для організації військово-цивільної співпраці. Враховуючи сучасне геополітичне становище України та можливі сценарії розвитку збройного конфлікту, можна стверджувати, що буде збільшуватись потреба у висококваліфікованих фахівцях із соціальної роботи, здатних організовувати та надавати послуги новим вразливим групам, що виникли внаслідок збройного конфлікту на Сході: військовим, ВПО, вдовам, ветеранкам, волонтеркам, жінкам, які працюють на фронті, дружинам і рідним ветеранів, загиблих, зниклих без вісти, та ін.

Отже, враховуючи потребу у фахівцях, які зможуть надавати соціальні послуги в умовах конфлікту, до плану підготовки бакалаврів за напрямком «Соціальна робота» мають входити такі дисципліни: «Гендерні дослідження», «Медико-соціальні основи здоров'я», «Медіація та організація переговорного процесу», «Практика волонтерської діяльності», «Соціальна робота з мігрантами та внутрішньо переміщеними особами», «Соціальна робота з військовослужбовцями, демобілізованими та звільненими в запас».

Список використаних джерел:

1. Preventing Conflict. Transforming Justice. Securing the Peace. A Global Study on the Implementation of the UN Security Council Resolution 1325. – p.14.
2. Альтернативна доповідь по виконанню Україною Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: VIII періодична доповідь / За ред. М.М. Скорик. – Київ: БО БТ Київський інститут гендерних досліджень», 2017- 60 с.
3. Методичні рекомендації до Плану заходів Міністерства внутрішніх справ України щодо виконання Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року. [Електронний ресурс] : – Режим доступу:

<http://nakaz-no1019-vid-12122017-pro-zahody-z-vykonannya-rozporyadzhennya-kabinetu-ministriv-ukrayiny-vid>

4. Про основи національної безпеки України [Електронний ресурс] : Закон України від 19.06.2003 № 964-IV. – режим доступу. – <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

-----***-----